

Sipsik

foto proovist

VANEMUINE

teatri peatoetaja

153. hooaeg

SIPSIK

**LASTEMUUSIKAL ENO RAUA RAAMATU AINETEL
KAHES VAATUSES**

HELILOOJAD EWERT SUNDJA JA TAUNO AINTS

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT TAAVI KULL

DIRIGENDID MARTIN SILDOS, KRISTI JAGODIN

LAVASTAJA MARIA ANNUS

KUNSTNIK IIR HERMELIIN

LIBRETO AUTOR PRIIT STRANDBERG

LAULUSÕNADE AUTORID PRIIT STRANDBERG JA LEELO TUNGAL

VIDEOKUNSTNIK TAAVI VARM

VALGUSKUNSTNIK MARGUS VAIGUR (ENDLA)

HELIREŽISSÖÖRID LAURI KOOL, KARL-GUSTAV KELLO

KOREOGRAAF HEILI LINDEPUU

LAVASTAJA ASSISTENT KÄDI JAKOBSON

REPETIITOR MATTHEW JAMES JORDAN

KOORMEISTRID ALEKSANDR BRAŽNIK, KRISTI JAGODIN

KONTSERTMEISTRID ELE SONN, KATRIN NUUME

KOORI KONTSERTMEISTER KATRIN NUUME

INSPIKSIENT AIME ROOSILEHT

ESIETENDUS 18. VEEBRUARIL 2023 VANEMUISE SUURES MAJAS

fotod provvist

Osades:

Sipsik Kaarel Targo (Must Kast)

Väike Sipsik Kristiina Meril Mere või Fiona Vavilova
(Vanemuise Tantsu- ja Balletikool)

Anu Saara Pius (Rakvere Teater)

Mart Ott Raidmets (Endla) või Kaarel Pogga

Isa Veikko Täär (külalisena)

Ema Karin Tammaru (Endla) või Katrin Kapinus

Vanaema Merle Jalakas või Siiri Koodres

Onu; Ilsemi kass Rasmus Kull või Oliver Timmusk

Tädimees; Koer Muri Simo Breede või Kristjan Häggblom

Onunaine; Lennujaama töötaja Laura Niils (Must Kast)

Tädi Helen Hansberg või Grete Oolberg

Taksojuht Oliver Timmusk või Ivar Saks

Tihane Helen Nõmm või Grete Oolberg või Siiri Koodres

Lööke Kristel Oja või Lembi-Liis Ebre

Pääsuke Egon Laanesoo või Risto Orav

Kull Kristjan Häggblom või Artur Nagel

Merelained, kaltsunukud, herilased, plastnukud ja draakonijuhid

Vanemuise ooperikoor

Vanemuise sümfooniaorkester ja bänd

Kes oli lavastusmeeskonna liikmete lapsepõlves nende Sipsik, kellega kõike koos sai tehtud?

Ewert Sundja, „Sipsiku“ helilooja:

Minul lapsepõlves sellist ühtainsat ja käegakatsutavat Sipsikut ei olnud. Mängisin pigem teistele nähtamatute kaaslastega, kes siis sõltuvalt situatsioonist erinevate karakterite rolle täitsid. Generatsioonist sõltuvalt oli ka palju Lego-mängu.

Tauno Aints, „Sipsiku“ helilooja:

Mul oli kodus karu, kellega mulle meeldis mängida. Karu oli keskmise suurusega, pruun ja natuke pulstunud. Meelde on jäänud, et ükskord ehitasin isa dressipükstest ja pluusist karule suurema keha, kuhu toppisin patju sisse. Karu pea panin kaelaaugust välja ja isa mütsi karule pähe. Siis sättisin oma töö kenasti toolile istuma. Tagantvaates oli täitsa isa mis isa, ainult pruuni karu peaga.

Maria Annus, „Sipsiku“ lavastaja:

Ma ise väga ei mäletagi, et oleks üht sellist kindlat lemmikut olnud. Mul on vanem vend ja pigem lonkisin temal sabas. Mitmetel lapsepõlvepiltidel paistab mul kaenlas suur ahv nimega Ahvu. Et tal on igal pildil erinev kostüüm seljas, võib järeldada, et ta oli mulle nii nuku kui sõbra kui ka kaisuka eest. Triibulise roosa-sini-valge kootud Sipsiku tegin aastaid hiljem koolis käsitöötunnis. Ta on kena ja armas tänaseni, ehkki millegipärast on tal tohutult pikad käed.

Priit Strandberg, „Sipsiku“ libreto autor:

Mul ei ole kunagi olnud ühtegi kujuteldavat ega mänguasjast sõpra. Minu Sipsikuteks on olnud minu vanem vend ja õde – nende mängud olid ka minu mängud ja nende kõrvale ei olnud mul ilmselt kedagi lisaks vaja. Mäletan perioodi, mil mu vanemast vennast sai koolilaps ning jäin ainsana veel selleks väikeseks lapseks. Tollal olin palju koos vanaemaga. Tuleb välja, et olen vist inimeste inimene. Võib-olla on Sipsikuga hullamiseks vaja teistsugust, ilusat, sissepoole iseloomu. Arvestades Anu tegelase prototüüpi, kelleks minu teada on kunstnik Anu Raud, paistab Sipsiku koduks olevat just selline süda.

Iir Hermeliin, „Sipsiku“ kunstnik:

Mulle olid pildilehed raamatutes tähtsamad kui mänguasjad. Ema jutu järgi sarnanesin väiksena „Sipsiku“ Anu tegelasele, kes reisib läbi pildiraamatu Hiinasse. Need lõputud fantaasiareisid viisid mind kõige sagedamini koomiksiraamatu „Piilupart, Miki ja teised“ lugudesse. Eriline lemmik nende tegevuspaikade seast oli Eetrlinn. Mäletan hästi seda ujuvate vormidega nihestatud reaalsust, kuhu lootsin kunagi päriselt minna. Tundub, et see unistus on täitunud, sest loon lavastustele väga erilisi maailmu.

Heili Lindepuu, „Sipsiku“ koreograaf:

Sellist Sipsikut, kelle kaela kõik pahandused sai veeretada, mul ei olnud. Vastutasin ikka ise. Lapsena kulus päris palju aega naabrilastega rahvastepalli ja luurekat mängides, ehitusobjektidel turnides ja kõrgetest kohtadest hulljulgeid hüppeid tehes. Kodus olid suured mänguloomad ja nukud, kes kehastasid küll kõike ja kõiki, mis antud hetkel mänguks vaja. Kui nendest jäi väheks, ei jäänud mängimata – appi tulid nähtamatud tegelased ja tinasõdurid. Näiteks kooli sai mängida ilma inimesteta - tegin kõigi õpilaste eest kontrolltööd valmis, siis parandasin neid. Kolmikud Siina, Riina ja Tiina olid kõik väga erinevad – üks oivik, teine keskmik ja kolmas tegi töodes väga palju vigu. Lusti, mängu ja mängulisust täis aeg, mis õnneks pole päris minevikku jäänud.

Taavi Varm, „Sipsiku“ videokunstnik:

Tõepoolest oli ka minul lapsepõlves oma sini-valgest triibulisest linasest riidest ja pruunide lõngast tehtud juustega Sipsik. Minu Sipsik elas sarnaselt raamatu Sipsikuga linnas kortermajas. Meie ise aga elasime maal ja saime Sipsikuga mängida ainult Memme juures linnas külas olles. Ükskord, kui olime vennaga kahekesi Memme juures hoius ja suure koduigatsuse pärast lausa nutsime, meisterdas Memme sellise jalaga tallatava Singeri õmblusmasina abil meile Sipsiku. Mäletan siamaani, kuidas Memme süles Sipsiku kaisutamine ja tema juuste silitamine mind rahustas.

Taavi Kull, „Sipsiku“ muusikajuht ja dirigent:

Mäletan lapseeast ühte „tehiskaaslast“, keda sai ööseks kaissu võtta. See oli üks tõeliselt karuse karvaga karumõmmi nimega Mõmmi. Ajad oli ka sellised, mis aitasid ühele sõbrale truuks jääda, õhtul magama heites oligi valida vaid ühe kaisusõbra hulgast. Muud tõsisemat *alter ego* ei meenu, aga Mõmmi pidi kindlasti padjal olema.

Martin Sildos, „Sipsiku“ dirigent:

Olin pikalt peres ainuke laps ja ilmselt seetõttu oli mul neid Sipsiku-laadseid tegelasi päris palju, nii et kohati ei mahtunud ma ise kõigi oma Sipsikute kõrval voodissegi.

Kristi Jagodin, „Sipsiku“ dirigent:

Ausalt öeldes meenub mulle vaid „Sipsiku“ raamat – lugesin seda korduvalt ja nautisin väga. Lapsena lugesingi pidevalt, aga muidu mul selliseid väljamõeldud tegelasi vist polnudki. Elasin päris elu – ronisin mööda puid, jälgisin, kuidas vanaisa suvilat ehitab, hulkusin metsas. Kes teab, ehk loodus oligi mu mängumaa või pelgupaik.

fotod provvist

Eno Raud (1928–1996) oli eesti kirjanik. Ta on avaldanud üle 50 lasteraamatu. Sipsiku lood („Sipsik“ 1962, „Anu ja Sipsik“ 1970) ja Naksitrallide sari („Naksitrallid“ I–II 1972–1975, „Jälle need naksitrallid“ I–II 1979–1982) on ilmselt kuulnud enamiku eestlaste lapsepõlve juurde. Raua lasteraamatuid on tõlgitud umbes 30 keelde. Paljude Eno Raua lasteraamatute illustraator oli kunstnik Edgar Valter, kes andis ka Sipsikule selle toreda välimuse, mille järgi teda tuntakse.

Tulevasel lastekirjanikul oli juba lapsena elav fantaasia, mille ajal ta erinevaid luuletusi ning lugusid välja mõtles. Raamatus „Siniste kaantega klade“ meenutab Eno Raud, kuidas tal seitsme-kaheksa-aastase poisina oli kombeks tennisepalli vastu majaseina loopida ning samal ajal kõiksugu lugusid välja mõelda. Eialgu toimetasid tema fantaasiamaailmas talle loetud raamatutest tuttavaks saanud tegelased, ent hiljem mõtles ta ka tegelased ise välja.

Veel on kirjanikul poisipõlvest meeles vanaema ömmeldud riidest ning vatiga täidetud mänguloomad. Kord olevat ta loomadega nii suures mänguhoos olnud, et mänguelevant ja mängukaru läksid kaklema. Väike Eno Raud elas neile aga niivõrd kaasa, et hakkas kaklust riimis kirjeldama.

„Sipsiku“ idee sünnist on Eno Raud rääkinud järgmist: „Ma olin vandanud televisioonist „Buratinot“, mis lastele hästi meeldis, ja tekkis niisugune mõte, et võib-olla ei teeks paha, kui meie lastekirjanduses oleks ka üks natuke lähema sünnipäraga nukk, mis lastele rõõmu teeks.“ Lisaks soovis autor „Sipsikut“ kirjutades, et Sipsik ei oleks mitte ainult tore ja lõbus, vaid Buratino või mõne teise temataolise nukuga võrreldes veel soojem ja südamlikum.

Kasutatud materjalid: elk.ee/lastekirjandus/kirjanikud/eno-raud, Eno Raud „Siniste kaantega klade“ (1993), Eno Raua 50. sünnipäeva tähistav raadiosaade „Sipsik on 16 täis“ (saate autor Mari Tarand, 1978).

„Sõprade laul“

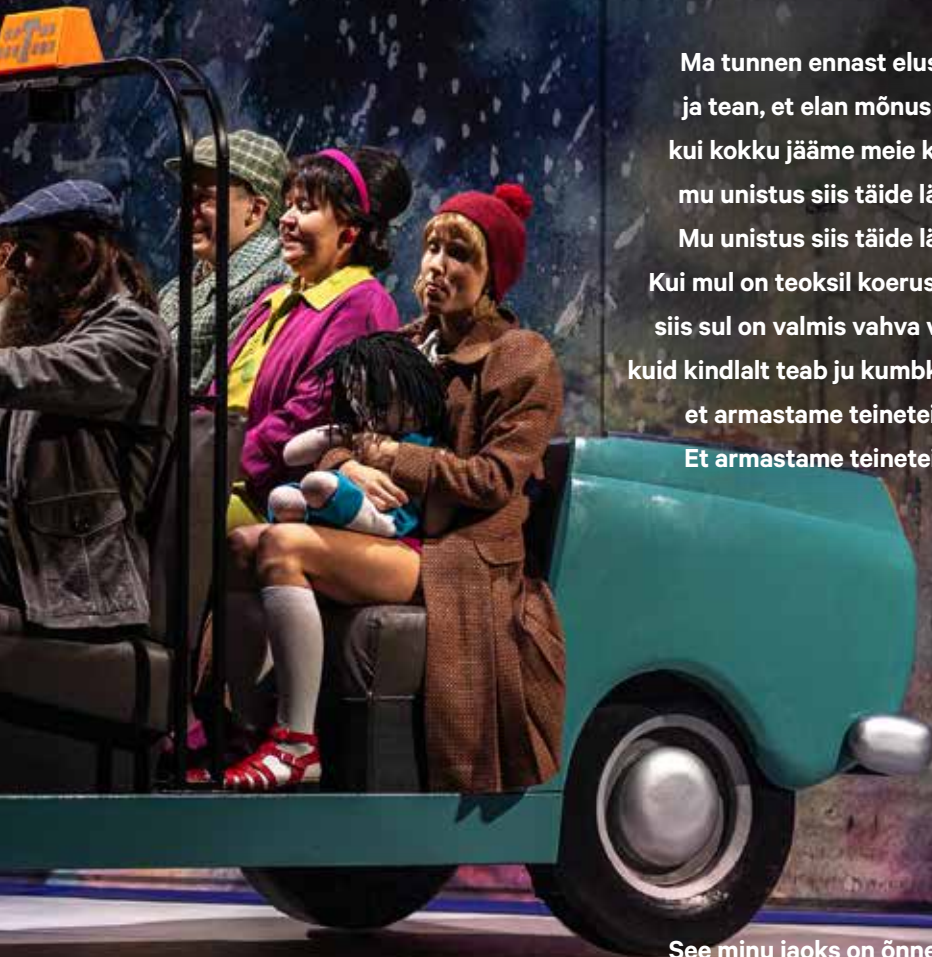
Sõnad: Leelo Tungal

Ma tunnen ennast elusalt
ja tean, et elan mõnusalt,
kui kokku jääme meie kaks,
mu unistus siis täide läks.
Mu unistus siis täide läks.
Kui mul on teksil koerustemp,
siis sul on valmis vahva vemp,
kuid kindlalt teab ju kumbki meist,
et armastame teineteist.
Et armastame teineteist.

See minu jaoks on õnne tipp,
kui sina oled õnnelik,
ei iial lahku vii meid tee,
koos alati me viibime.

Meil koos on mõnus möllata
ja uisapäisa hullata.
Ka siis kui kasvan suureks ma,
jääd ikka minu juurde sa.
Jääd ikka minu juurde sa.

See minu jaoks on õnne tipp,
kui sina oled õnnelik,
ei iial lahku vii meid tee,
koos alati me viibime.

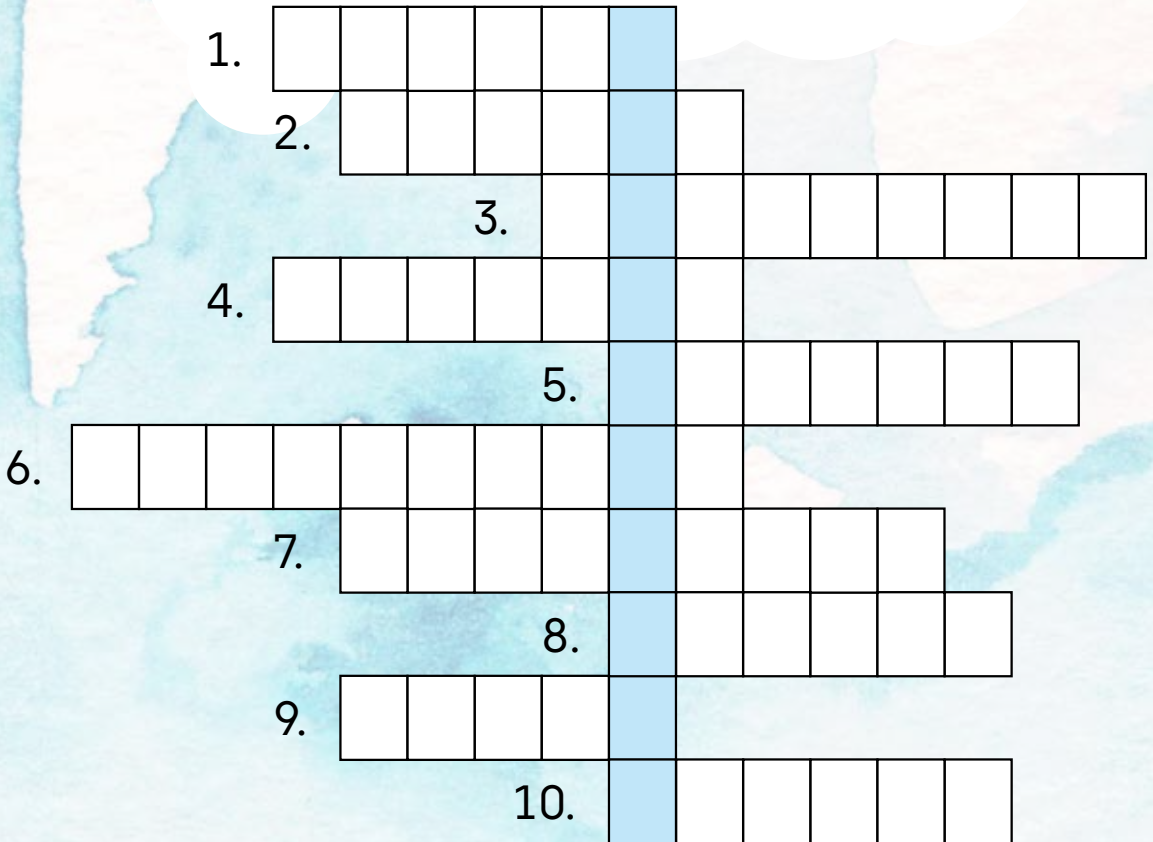
Ja sinu seltsis üksi ma ei tunne ennast üksinda.

Ma tunnen ennast elusalt
ja tean, et elan mõnusalt,
kui kokku jääme meie kaks,
mu unistus siis täide läks.
Mu unistus siis täide läks.
Kui mul on teoksil koerustemp,
siis sul on valmis vahva vemp,
kuid kindlalt teab ju kumbki meist,
et armastame teineteist.
Et armastame teineteist.

See minu jaoks on õnne tipp,
kui sina oled õnnelik,
ei iial lahku vii meid tee,
koos alati me viibime.

Sinu seltsis üksi ma ei tunne ennast üksinda.
Ja sinu seltsis üksi ma ei tunne ennast üksinda.

Ristsõna

1. Sõiduk, millega Sipsik Kuule reisis.
2. Koht, kuhu minnes vanemad Anu üksi koju jätsid.
3. Viljapuu, kus pesitsevad herilased.
4. Linnud, kellele Mart söögimaja ehitas.
5. Kes aitas Mardil Sipsikut õmmelda?
6. Magustoit, mille tõttu Anu raamatusse rasvased näpujäljed tegi.
7. Sündmus, mille puhul Mart Anule Sipsiku kinkis.
8. Loo peategelane.
9. Sõiduk, kuhu Sipsik maha unustati.
10. Aparaat, mis Anule üksi kodus olles julgust andis.

Vastusest saad teada, millise aparadi Anu oma mänguasjakastist ehitas.

Aita taksose unustatud Sipsikul
leida õige tee tagasi Anu juurde!

Teatrijuht / General Manager Kristiina Alliksaar

Muusikajuht / Musical Director Risto Joost

Balletijuht / Ballet Director Mare Tommingas

Draamajuht / Drama Director Tiit Palu

Lavastusala / Production Department Karis Hindriksoo-Pitsi, Heli Anni

Lavameistrid / Stage Technicians Rello Lääts, Ken-Konrad Kerm, Madis Toimla,

Sergei Ivanov, Mart Visnapuu, Aigar Kikkas, Andre Luik, Reigo Harkmann,

Sten Gussakov, Markus Kõrkjas, Paap Nõmm

Dekoratsiooniala / Stage Set Department Marika Raudam, Mait Sarap,

Innari Toome, Ain Austa, Andres Lindok, Katrin Pahk, Leenamari Pirn, Jane Aus, Terje Kiho,

Armin Luik, Aleksander Karzubov, Indrek Ots, Mart Raja, Karmo Kiivit, Einar Pallas

Kostüümiala / Wardrobe Department Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk,

Edith Ütt, Ljubov Guzun, Ivi Vels, Kaire Arujõe, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa, Olga Vilgats,

Irina Medvedeva, Heli Kruuse, Natalja Malinen, Luule Luht, Tia Nuka, Daisy Tiikoja, Elli Nõps,

Anneli Vassar, Kertu Lepasaar, Juta Reben, Toomas Vihermäe, Ljudmila Nikolajeva

Riietusala / Costume Warehouse Raina Varep, Kadri Kangur,

Katariina Talts, Anu Kõiv, Eva Kõiv

Grimm ja soengud / Make Up and Hair Stylists Kelly Treier, Rutt Laikask,

Mare Kuul, Viktoria Rüster, Madli Uibukant, Gretel Persidski, Marian Seeme

Rekvisiidiala / Stage Prop Department Liina Martoja, Angelika Aun,

Kärt Paasik, Annaleena Adamson, Mirka Porrassalmi, Kaie Uustal

Valgusala / Lighting Department Andres Sarv, Tõnu Eimra, Tõnis Järs,

Kaspar Aus, Madis Fuchs, Villu Adamson, Andrus Treier, Tauri Kõtsi

Heli- ja videoala / Audio-Visual Department Andres Tirmaste, Vaiko Vreimann,

Kalev Kääpa, Karl-Gustav Kello, Andreas Kangur, Juho Porila

Kavalehe teostus / Program Team:

Tekstid koostas / Texts by Kerttu Piliste

Kujundaja / Designer Katrin Leement

Fotograaf / Photographer Heikki Leis

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X /

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUH22X

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,
Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,
Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Koostööpartner

Suvekontserdi peatoetaja

Ametlik hotellipartner

TARTU

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

 TALLINK

LYDIA
HOTEL

Tõeline Tartu pärl
ootab Sind!

Ülikooli 14, Tartu
www.lydia.ee

vanemuine.ee